

Oponentský posudok
na vymenúvacie konanie doc. PhDr. Gabriely Lubelcovej, CSc.
za profesorku v odbore sociológia

Doc. PhDr. Gabriela Lubelcová, PhD. patrí takmer štvrtstoročie medzi profesionálnu komunitu sociológov, ktorí sú úzko spätí s Filozofickou fakultou Univerzity Komenského. Jej podiel je nezanedbateľný na profilácii sociológie ako vedného odboru, rozvoja jeho teoretických a metodologických základov spolu s popularizáciou sociologických poznatkov vo verejnosti a predovšetkým sa významne podieľa na systematickej príprave nastupujúcich generácií odborníkov v tejto vedeckej disciplíne.

Vedecká, odborná a publikačná aktivita doc. PhDr. Gabriely Lubelcovej, PhD. sa formovala v priebehu jej pracovného zaradenia spätého s problematikou sociologickej analýzy aktuálnych sociálnych problémov spolu s hľadaním vhodných stratégií ich riešenia. Tým sa profiloval jej vedecký záujem o rôzne dimenzie komplexného prístupu analýzy sociálnej politiky spolu s identifikovaním kľúčových sociálnych aktérov a ich inštitucionálneho pôsobenia pri riešení dlhodobých strategických i krátkodobých každodenných problémov v oblasti sociálnej politiky. Problematika procesov mobilizácie sociálnych aktérov priviedla doc. Lubelcovú k vedecko-výskumnej orientácii na sociálne inovácie a tému sociálnej ekonomiky pri prepojení podnikateľských modelov a sociálnych cieľov, čo predstavuje v našich podmienkach novátorský prístup.

Vo svojich publikačných výstupoch v tejto oblasti autorka venuje pozornosť nielen analýze domácej situácie, ale uvádza aj aktuálny zahraničný diskurz problematiky, pričom vnáša tému do nášho odborného kontextu. Prínosom je konceptualizácia procesov, na pozadí ktorých sa fenomén sociálnej ekonomiky formuje s poukázaním na špecifiku európskej a americkej cesty sociálneho podnikania. Dôležitým aspektom formovania verejných politík na Slovensku je otázka nastavenia politiky zamestnanosti a politiky sociálnej inklúzie a pomoci v kontexte komunitného rozvoja a rozvoja občianskej spoločnosti, čomu autorka venuje zvýšenú pozornosť.

Súčasťou identifikácie a hľadania možných riešení sociálnych problémov je aj pozornosť, ktorú doc. Lubelcová venuje oblasti kriminality a sociologickým analýzám kriminológie. Štúdium a analýzy pôvodu a príčin kriminálneho správania vyústili do systematizácie a vlastnej autorskej interpretácie kriminálneho konania, jeho sociálnej podmienenosti, ale aj identifikovaniu spoločenských reakcií na kriminalitu, analýzam spoločenských prístupov k trestaniu kriminálnych prejavov spolu s alternatívnymi formami trestov a možnými spôsobmi prevencie kriminality v podmienkach našej spoločnosti.

Za významný príspevok doc. Lubelcovej v tejto oblasti vedecko-výskumnej činnosti považujem rozpracovanie jej autorského konceptu sociálneho ukotvenia človeka ako východiska pre voľbu alternatívy konania (vrátane kriminálneho). Keďže sociálne ukotvenie autorka interpretuje ako dvojdimenzionálne jadro sociability človeka - proces sociálneho

začleňovania a proces sociálnej akceptácie – tvorí teda základ etickej dimenzie konania a podľa autorky jej oslabovanie možno pokladať za fundamentálny sociálny zdroj kriminálneho konania.

Výsledky svojho bádania ako i perspektívnu orientáciu výskumu v oblasti štúdia sociálnych problémov súčasnej spoločnosti spolu s návrhmi na ich riešenie ako i poukázanie na možnosti prevencie kriminality publikovala docentka Lubelcová v celom rade publikačných výstupov, ktoré prekračujú formálne kritériá na vymenúvanie profesorov na FFUK. Priložená sumarizácia publikačnej činnosti podľa jednotlivých kategórií ako i štatistika ohlasov potvrdzujú, že doc. Lubelcová splnila v tejto oblasti požadované ukazovatele.

Docentka Gabriela Lubelcová viedla počas svojho pôsobenia na Katedre sociológie FFUK celý rad výskumných projektov VEGA, bola členkou výskumných tímov a vedeckých konzorcií v projektoch udelenými domácimi a zahraničnými výskumnými agentúrami, čím získala cenné skúsenosti v oblasti vedenia a menežovania výskumnej práce, vedenia tímovej práce a spájania domácich a zahraničných skúseností spolu s procesmi diseminácie výsledkov výskumov.

Aktívnu činnosť v oblasti menežovania výskumných aktivít a hodnotenia projektov výskumu dokladá dlhoročné členstvo doc. Lubelcovej v grantových agentúrach VEGA a APVV, jej odborný potenciál je predpokladom členstva v odborových komisiách doktorandského štúdia na univerzitách v SR a ČR, je členkou viacerých vedeckých rád na univerzitách a na SAV, je členkou vedeckého kolégia SAV, pôsobí ako expertka v Rade vlády SR pre prevenciu kriminality a je členkou edičných rád vedeckých a odborných periodík.

Mimoriadne záslužná je aktivita doc. Lubelcovej v oblasti pedagogickej činnosti, pričom kurzy, ktoré vedie sú zamerané najmä na aplikované sociologické disciplíny. Profilácia jej pedagogického pôsobenia sa odráža v inovatívnom bloku kurzov, ktorý korešponduje s jej vedecko-výskumnou orientáciou a umožňuje priamy prenos výsledkov výskumu do vzdelávacieho procesu. Študijný odbor *sociológia* obohatila aj kurzami a seminármi orientovanými na široký kontext kriminality a kriminológie ako vednej disciplíny.

Docentka Lubelcová je spolugarantkou odboru *sociológia* na všetkých troch stupňoch VŠ štúdia; je členkou štátnicových komisií a odborovej komisie doktorandského študijného programu *sociológia* na UK. Možno konštatovať, že doc. Lubelcová úspešne viedla a oponovala desiatky bakalárskych a diplomových prác, pôsobila a sústavne pôsobí ako školiteľka dizertačných prác a doposiaľ bola školiteľkou 8 úspešne obhájených dizertácií. Ako garantka doktorandského štúdia *sociológia*, ktorý sa uskutočňuje spolu so Sociologickým ústavom SAV, mám len tie najlepšie skúsenosti so spoluprácou s docentkou Lubelcovou, ktorá veľmi zodpovedne a operatívne rieši všetky záležitosti a prípadné problémy späté s obsahovým, personálnym a organizačným zabezpečením doktorandského štúdia na našich pracoviskách. Je príkladom vedkyne a pedagogičky, ktorá vyžaduje od všetkých zúčastnených, teda tak študentov ako i pedagógov, vysoké odborné nasadenie, kvalitnú prípravu a nakoniec aj potrebnú mieru entuziazmu vo vedeckej práci.

Záverom konštatujem, že aktivity docentky PhDr. Gabriely Lubelcovej, PhD. v oblasti vedecko-výskumnej, vedecko-teoretickej, publikačnej, vedecko-organizačnej a pedagogickej práci potvrdzujú, že ide o vedeckú osobnosť s vysokým odborným renomé, ktorým prispela ako k rozvoju a obohateniu vednej disciplíny *sociológia* v slovenských podmienkach, tak aj k prehĺbeniu a profilácii študijného odboru na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia.

Odporúčam, aby Vedecká rada FFUK na základe úspešného vymenúvacieho konania podala návrh na vymenovanie doc. PhDr. Gabriely Lubelcovej, PhD. za profesorku v odbore *sociológia*.

V Bratislave, 15. mája 2018

prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.
Sociologický ústav SAV